

10. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B8%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9E%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BF_%D0%99%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87
11. Рудницький А. Українська музика. Мюнхен, 1963
12. <https://musicbrainz.org/artist/7e38f97b-8679-4ed0-898d-37a776f322dc/recordings>

Атаманчук Лілія

Науковий керівник – доц. Ороновська Л. Д.

ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

«Якщо вчитель має тільки любов до справи, він буде добрим учителем. Якщо вчитель відчуває тільки любов до учня, як батько, мати, він буде кращим за того вчителя, який прочитав усі книжки, але не відчуває любові ні до справи, ні до учня. Якщо учитель поєднує в собі любов до справи і до учнів, він – досконалий учитель».
(Л.Н.Толстой)

Шлях до майстерності лежить через самовдосконалення, усвідомлення себе як творця в педагогічному процесі. Кожен фахівець проходить цей шлях, спираючись на свої індивідуальні особливості. «Немає нічого нежиттєвого, ідея про те, що існує тільки один спосіб успішного виконання усілякої діяльності. Ці способи нескінченно різноманітні, як різноманітні людські здібності», - писав знаменитий психолог Б.М. Теплов.

У даному випадку мова йде про індивідуальний стиль педагогічної роботи вчителя мистецьких дисциплін. Індивідуальність учителя-професіонала, який зумовлений переглядом змісту освіти і пошуком нових парадигм навчання та виховання майбутніх педагогів. Тому індивідуальний стиль діяльності педагога, а особливо мистецько-естетичного напрямку, як актуальна наукова проблема, потребує детального теоретичного аналізу [4].

Метою статті є аналіз індивідуального стилю вчителя музично-естетичного напрямку; визначення його структури, педагогічних умов та рівнів реалізації індивідуального стилю в процесі підвищення мистецької кваліфікації.

Процес оволодіння індивідуальним стилем діяльності досить складний і потребує від учителя музичного мистецтва творчого пошуку власного неповторного стилю, який має відображати поєднання суспільних вимог щодо професійної діяльності та реалізацію індивідуальних творчих потенцій.

Нові якості педагога ХХІ століття - основна роль вчителя сьогодні – не лише дати певний обсяг знань учневі, а й навчити його вчитися, самостійно здобувати знання, застосовувати їх на практиці, тобто формувати компетентності як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості. По-перше, він повинен бути підготовлений до нової професійної ролі. Він не може вже бути абсолютним носієм знань, він не може бути наглядачем за учнем, він повинен бути людиною, що супроводжує процес самопізнання і саморозвитку дитини сучасного світу. По-друге, вчитель повинен бути готовим до сучасної соціальної ролі, тобто формувати самодостатню людину, конкурентоспроможного фахівця. Окрім того, вчитель повинен бути готовим до професійних технологій, до нових технологій навчальної діяльності. Це, безумовно, інформатизація, комп'ютеризація [1].

Індивідуальний стиль професійної діяльності вчителя - це своєрідний самопрояв його особистості через усталену систему способів і прийомів, що утворюють особистісну систему дій і характеризуються не стереотипністю поведінки, оригінальністю та креативністю форм організації навчально-виховного процесу, регуляторними властивостями, що впливають на механізми міжособистісної взаємодії.

Із вищезазначеного випливає і пропонована - структура індивідуального стилю професійної діяльності учителя мистецьких дисциплін:

- МОТИВАЦІЙНИЙ КОМПОНЕНТ
- КОМУНІКАТИВНИЙ КОМПОНЕНТ
- ТВОРЧИЙ КОМПОНЕНТ

Мотиваційний компонент передбачає бажання вчителя працювати в обраній сфері, його інтерес до взаємодії з учасниками педагогічного процесу. Означений компонент містить: визначену професійну позицію, мотиваційну спрямованість та самопізнання вчителя. Визначена професійна позиція вчителя передбачає зацікавленість специфікою педагогічної сфери. Мотиваційна спрямованість педагога є його стійкою мотивацією на продуктивну педагогічну взаємодію, формування особистості учня засобами своєї навчальної дисципліни, досягнення ефективної результативності. Самопізнання вчителя розглядається як визначення самооцінки власної особистості з метою самоствердження у професійній діяльності.

Комунікативний компонент включає певні здібності вчителя музики, що характеризують його як гарного співака, грамотного музиканта, культурну людину. Комунікативний компонент полягає в розвитку таких властивостей особистості вчителя, як комунікабельність, контактність та емоційна культура, що сприятимуть ефективному впливу на аудиторію. Комунікабельність учителя передбачає вміння бути товаришким, розкутим, упевненим у спілкуванні. Контактність – уміння налагоджувати контакт з аудиторією, впливати на неї, створювати теплу психологічну атмосферу Спілкування. Емоційна культура вчителя – це прояв позитивних емоцій, що вказує на його гарний настрій, почуття захопленості, емоційний підйом, радість спілкування з учнями тощо.

Творчий компонент забезпечується такими характеристиками творчої діяльності, як творче мислення, ініціативність, багата уява, діяльності тощо. Творчий компонент полягає в розвитку здібностей учителів до інноваційної діяльності, що розкриє багатство їхньої індивідуальності.

Якщо вчитель ставить за мету розвиток потенційних творчих можливостей дитини, формування її як творчої особистості, він повинен оволодіти тими формами, методами і засобами педагогічної діяльності, які забезпечують розвиток креативних рис особистості, а також тих додаткових мотивів, особистісних якостей, здібностей, які сприяють успішній творчій діяльності. Для цього і сам учитель повинен бути творчим, бо як добро виховує добро, так і творчість розвивається через творчість [3, с. 189].

РІВНІ ПРОЯВУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ - Низький : учитель незацікавлений у роботі з учнями, він спрямований на задоволення власних потреб; рішення приймаються необмірковано, педагогічна ситуація не осмислюється, а педагогічна взаємодія характеризується формальним спілкуванням. Діяльність учителя здійснюється методом випробувань і помилок. Все вирішують обставини та певні педагогічні умови. Вчителю цього рівня притаманна низька варіативність дій. Стиль діяльності формується стихійно, суб'єкт пристосовується до професійних умов, а власні індивідуальні особливості або не використовуються, або зовсім не проявляються.

РІВНІ ПРОЯВУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ Середній рівень: учитель замислюється над своїми можливостями та перспективами їх реалізації. Він спрямований на педагогічну діяльність, але його бажання мінливі і залежать здебільшого від обставин. Фахівець намагається організувати продуктивну педагогічну взаємодію, встановити контакт з учнями, зацікавити їх у важливості предмета музики, випробувати себе в різних формах організації навчально-виховного процесу, але під контролем інших. Вчителя занадто цікавить стороння думка, він не виходить у своїй діяльності за межі відомих йому правил та інструкцій, працюючи за підказками, перевіреними зразками і стандартами. Водночас не відбувається системного формування стилю діяльності. Цей процес характеризується фрагментарним проявом індивідуальності.

РІВНІ ПРОЯВУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ Достатній рівень: учитель характеризується визначеною професійною позицією, мотиваційною спрямованістю на ефективну педагогічну взаємодію. Він здатний дохідливо розтлумачити сутність і зміст предмета музики, схилити учнів до виконання запропонованої програми. Спостерігається здатність до інноваційної діяльності, що проявляється в зацікавленості новітніми тенденціями та пошуку нових форм організації навчально-виховного процесу. Учитель володіє системою само-впливу та основними принципами саморегуляції з метою створення нового адекватного стилю діяльності. Вибір поведінкового стилю здійснюється свідомо, на основі рефлексії власного досвіду. Індивідуальний стиль формується цілеспрямовано з орієнтацією на розвиток учня як творчої особистості.

РІВНІ ПРОЯВУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ Високий рівень: педагог характеризується професійною спрямованістю, бажанням організувати теплу педагогічну взаємодію. Прояв позитивних емоцій вказує на почуття захопленості, емоційне піднесення, радість спілкування з учнями. Учитель проявляє творчу ініціативу та активність в організації різних форм навчально-виховного процесу; йому притаманні варіативне, оригінальне розв'язання педагогічних завдань, пошук нових творчих способів роботи. Вчитель майстерно володіє саморефлексією та саморегуляцією, оптимально застосовує творчий потенціал, активно використовує авторські технології, в нестандартних ситуаціях здатний забезпечити реалізацію адекватного стилю діяльності, знаходить нові ресурси. Учитель не чекає нових інструкцій, постійно пропонує свої ідеї, відстоює власні цінності з урахуванням можливостей як своїх, так і учнів [2, с. 74-75].

Шлях реалізації індивідуального стилю - самоосвіта, через індивідуальні творчі плани, конкурс педагогічних ініціатив, участь у роботі майстер-класів, фестивалі педагогічних ідей, у стажуваннях, педагогічних майстернях, Школі педагога-експериментатора, дослідно-експериментальній роботі. Участь у вебінарах, сертифікація вчителя, роботі методичних об'єднань, кафедр, форумів, диспутів, «круглих столів», днів відкритих дверей, творчих лабораторій, проблемних груп тощо. Традиційна система безперервної освіти через курсову перепідготовку.

Формування індивідуального стилю професійної діяльності учителів музичного мистецтва відбуватиметься ефективно, якщо реалізувати такі **педагогічні умови**:

- оновлення змісту навчальної інформації знаннями основ стильової поведінки вчителя;
- стимулювання учителів до досягнення успіху у професійно-педагогічній діяльності;
- залучення учителів до прояву власного творчого потенціалу з метою створення оптимальної системи особистісних дій.

Отже, індивідуальний стиль діяльності вчителя музичного мистецтва – це модель діяльності, яка базується на сукупності різнорівневих властивостей індивідуальності та забезпечує активне становлення людини в суспільстві на засадах самоактуалізації, творчої самореалізації, суспільної діяльності в межах особистісного креативного вибору.

Структура індивідуального стилю діяльності вчителя музичного мистецтва включає складові індивідуальності педагога та складові індивідуального стилю діяльності вчителя музичного мистецтва. Рівні прояву професіоналізму вчителя допомагають нам зрозуміти на якому ми етапі становлення того самого вчителя професіонала, а також індивідуального стилю. Коли ми відчуваємо божественний поклик до певної справи, коли ми, доклавши зусиль, відбудемось у цій справі настільки, що від того розкривається, розцвітає наша душа – «ми на своєму місці».

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрощук Л.М. «Індивідуальний стиль діяльності педагога»; [<https://buki.com.ua/blogs/uchytel-ne-prosto-profesiya-tse-poklykannya/>].
2. Вяткина З. Индивидуальный стиль деятельности в педагогическом мастерстве учителя / З. Вяткина. – Пермь – Б.и., 1979. – 74-75 с.
3. Дорфман, Л.Я. Мета индивидуальный мир: методология и теоретические проблемы / Л.Я. Дорфман. – М.- Просвещение, 1989. – 189 с.
4. [<https://www.slideshare.net/natalia0803/ss-10690655>].

Бармінова Ліда

Науковий керівник – доц. Ороновська Л. Д.

ЕСТРАДНЕ ВИКОНАВСТВО ХХ СТОЛІТТЯ НА ПРИКЛАДІ ВОКАЛЬНОЇ ТВОРЧОСТІ АМЕРИКАНСЬКОЇ СПІВАЧКИ - ВІТНІ Х'ЮСТОН

Естрадне виконавство - явище, що сформувалося в своїх основних естетико – художніх параметрах лише в ХХ столітті. Незважаючи на відносно невеликий історичний шлях розвитку,